

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
TRŽIŠNOG NATJECANJA

CROATIAN COMPETITION AGENCY

KLASA: 034-08/22-04/015
URBROJ: 580-16/119-2022-005
Zagreb, 28. veljače 2022.

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
Odjel za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo
i
Sektor za trgovinu i financijske institucije

10000 Zagreb
Rooseveltov trg 2

PREDMET: HEP-Proizvodnja d.o.o., Zagreb – upit u vezi s primjenom Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom

- obavijest Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja; dostavlja se

VEZA: Vaš broj: KLASA: 330-01/22-04/1, URBROJ: 311-49-01-03, od 7. veljače 2022.

Poštovani,

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, OIB: 54882480048 (dalje u tekstu: AZTN) je zaprimila dva istovjetna dopisa Hrvatske gospodarske komore (dalje u tekstu: HGK); i to 4. veljače 2022. iz Odjela za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo te 7. veljače 2022. iz Sektora za trgovinu i financijske institucije KLASA: 330-01/22-04/1, URBROJ: 311-49-01-03, od 7. veljače 2022. dostavljenog i Ministarstvu poljoprivrede, a koja se oba odnose na upit trgovačkog društva HEP-Proizvodnja d.o.o., Zagreb, OIB: 09518585079, u vezi s primjenom Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, br. 117/17. i 52/21.; dalje u tekstu: ZNTP ili Zakon).

S obzirom na potrebu za usklađenim djelovanjem AZTN-a, kao tijela zaduženog za provedbu ZNTP-a i Ministarstva poljoprivrede, kao stručnog nositelja izrade toga Zakona, a u skladu s uobičajenom praksom, pitanja iz dopisa HGK s prijedlogom odgovora AZTN-a, upućen na znanje te eventualnu dopunu tome ministarstvu 7. veljače 2022.

Nakon što je AZTN 28. veljače 2022. zaprimio dopis Ministarstva poljoprivrede KLASA: 023-01/21-01/11, URBROJ: 525-07/0187-22-92 od 21. veljače 2022. u kojem se to ministarstvo, između ostalih, očituje i o pitanjima iz HEP-Proizvodnje d.o.o., Zagreb, u nastavku, iznosimo sljedeće usuglašene odgovore.

1. pitanje:

Člankom 1. stavak 5. Zakona propisano je kako se Zakon ne primjenjuje na odnose dobavljača i krajnjeg potrošača. Definicija „krajnjeg potrošača“ u Zakonu nije propisana, za razliku od

pojma „Kupca“ koji je definiran u članku 2. stavak 1. točka 7. Zakona na način da obuhvaća svaku osobu koja kupuje poljoprivredne i prehrambene proizvode (....svaka fizička ili pravna osoba ili svako javno ili javnopravno tijelo....koja kupuje poljoprivredne i prehrambene proizvode...).

Člankom 2. stavak 1. točka 1. Zakona propisuje se kako lanac opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima obuhvaća sve sudionike u proizvodnji, preradi i trgovini poljoprivrednim ili prehrambenim proizvodima te se navode; proizvođači, kupci na veliko i kupci na malo koji u ugovornim odnosima mogu biti dobavljači ili kupci, osobe koje obavljaju ugostiteljsku djelatnost te javna tijela kao kupci.

Društvo HEP-Proizvodnja d.o.o. je trgovačko društvo u sastavu HEP grupe koje operativno gospodari svim elektranama u 100% vlasništvu HEP-a d.d. pri čemu organizira i operativno provodi:

- proizvodnju električne energiju u hidroelektranama, termoelektranama i fotonaponskim elektranama,
- spojnu proizvodnju toplinske i električne energiju u termoelektranama- toplanama i BE TO -ovima
- održavanje svih elektrana kojima gospodari,
- pružanje pomoćnih usluga operatorima za siguran i pouzdan rad elektroenergetskog i toplinskog sustava,
- kao i pripremu izgradnje i izgradnju novih elektrana za potrebe HEP grupe te sve aktivnosti revitalizacija, modernizacija i rekonstrukcija elektrana.

Društvo HEP-Proizvodnja d.o.o. ne nalazi se na Popisu tijela javne vlasti Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, a također sukladno Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/16) u postupcima javne nabave ne sudjeluje kao javni već kao sektorski naručitelj.

Društvo HEP-Proizvodnja d.o.o. unutar pojedinih postrojenja (elektrana) pruža uslugu prehrane (toplog obroka) u objektima prehrane zatvorenog tipa za potrebe radnika na lokaciji postrojenja, bez namjere stjecanja dobiti ili druge gospodarski procjenjive koristi.

Sukladno članku 6. stavak 1. točka 4. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 99/18, 25/19) pružanje usluga tog tipa ne smatra se obavljanjem ugostiteljskih usluga na koje se primjenjuje navedeni Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti.

S obzirom na gore navedeno, da li je društvo HEP-Proizvodnja d.o.o. prilikom provedbe postupaka javne nabave odnosno postupaka jednostavne nabave namirnica za potrebe objekata prehrane zatvorenog tipa (npr. svježeg mesa i drugih mesnih proizvoda) dužna primijeniti odredbe Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom odnosno smatra li se društvo HEP-Proizvodnja d.o.o. u takvim slučajevima obveznikom primjene navedenog Zakona?

Odgovor:

ZNTP se primjenjuje na poslovni odnos kupca i dobavljača ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

- predmet ugovora je kupoprodaja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
- kupac ima značajnu pregovaračku snagu, odnosno ostvaruje samostalno i/ili zajedno s povezanim društvima ukupni godišnji prihod veći od 15 milijuna kuna, prema posljednjem predanom godišnjem financijskom izvješću, zbroj ukupnih prihoda kupca i s njim povezanih društava umanjuje se za iznos prihoda odnosno primitaka ostvarenih prodajom robe odnosno pružanjem usluga između tog kupca i s njim povezanih društava, članak 3. ZNTP-a
- kupac se ne nalazi u ulozi krajnjeg potrošača (članak 1. stavak 5. ZNTP-a).

Iako u članku 2. ZNTP-a nije dana izravna definicija pojma „krajnji potrošač“, iz ostalih odredbi toga Zakona jasno proizlazi da je riječ o osobi koja kupuje poljoprivredni ili prehrambeni proizvod od trgovca u maloprodaji.

Ovako shvaćanje konzistentno je i s definicijom potrošača iz članka 5. točke 15. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 41/14., 110/15., 14/19., dalje u tekstu: ZZP), u kojoj je „potrošač“ definiran kao svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti, ali i članku 9. stavku 1. Zakona o trgovini („Narodne novine“, br. 87/08., 96/08., 116/08., 116/08., 76/09., 114/11., 68/13., 30/14., 32/19., 98/19., 32/20., dalje u tekstu: ZT), prema kojoj je „trgovina na malo“ definirana kao kupnja robe radi daljnje prodaje potrošačima za osobnu uporabu ili uporabu u kućanstvu, kao i profesionalnim korisnicima ako za tu prodaju nije potrebno ispunjavanje dodatnih minimalnih tehničkih i drugih uvjeta propisanih posebnim propisima.

Iz opisanog upita ne proizlazi da bi njegov podnositelj kupovao poljoprivredne i prehrambene proizvode u maloprodaji, zbog čega ga se ni ne može smatrati krajnjim potrošačem u smislu ZNTP-a.

U tom smislu, bez obzira na njegovu glavnu djelatnost i bez obzira na to je li on sektorski ili javni naručitelj, ako kupuje poljoprivredne i prehrambene proizvode i ispunjava kriterije koje ga čine kupcem sa značajnom pregovaračkom snagom, na njega se primjenjuju odredbe ZNTP-a.

2. pitanje:

Članak 5. Zakona propisuje rokove plaćanja u lancu opskrbe hranom. Ukoliko dobavljači pristaju i na nešto duže rokove plaćanja od onih propisanih člankom 5. Zakona smatra li se isto nametanjem nepoštene trgovačke prakse u smislu prekršajnih odredbi Zakona?

Odgovor:

Ako se na konkretan poslovni odnos primjenjuju odredbe ZNTP-a, onda se primjenjuju sve njegove odredbe, uključujući i odredbe o rokovima plaćanja.

Stoga, ako poslovni odnos kupca sa značajnom pregovaračkom snagom i dobavljača nastaje u vezi s prodajom poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, rokovi plaćanja ne smiju biti ugovoreni, ni izvršavani u roku duljem od 30, odnosno 60 dana, ovisno o tome je li riječ o pokvarljivim poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, ili onima koji nisu pokvarljivi, računajući pri tome početak toga roka u skladu s odredbama članka 5. stavaka od 3. do 8. ZNTP-a.

Pristanak dobavljača na plaćanje u rokovima duljim od onih propisanih člankom 5. ZNTP-a nisu relevantni za utvrđenje o tome jesu li uvjeti i rokovi plaćanja pravilno ugovoreni te izvršavaju li se plaćanja u tim rokovima. U tom smislu, ako kupac ugovori plaćanja u rokovima duljim od onih iz članka 5. ZNTP-a i/ili ako izvršava plaćanja u rokovima duljim od Zakonom propisanih, nameće dobavljaču nepoštene trgovačke prakse u smislu odredbi članka 4. stavka 2. točke 1 ZNTP-a i/ili članka 11. stavka 1. točke 1. istoga Zakona.

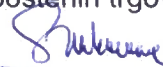
Konačno, valja ukazati kako, sve i da se ne primjenjuju odredbe ZNTP-a na konkretan poslovni odnos, režim ugovaranja i izvršavanja uvjeta i rokova plaćanja je reguliran i odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, br. 108/12., 144/12., 81/13., 112/13., 121/13., 78/15., 71/15.).

Zaključno, valja istaknuti da je odgovor iz ovoga dokumenta načelne naravi, a svrha mu je isključivo pojašnjavanje pojedinih odredbi radi lakšeg snalaženja adresata u prilagodbi i primjeni Zakona. Drugim riječima, prezentirani odgovor na pitanja adresata ne obvezuje AZTN

ni u jednom konkretnom upravnom postupku, budući da AZTN donosi odluke u smislu Zakona na temelju utvrđenih svih relevantnih činjenica i okolnosti u postupku, vezanih kako uz sam način sklapanja ugovora, tako i uz cjelokupan sadržaj i provedbu ugovora.

S poštovanjem,

Voditeljica Odjela za pravna pitanja
utvrđivanja nepoštenih trgovačkih praksi

Sandra Mikinac, dipl. iur.

O tome obavijest:

1. Ministarstvu poljoprivrede
3. Hrvatskoj udruzi poslodavaca

Dostaviti:

1. Hrvatskoj gospodarskoj komori na adresu: pisarnica@hgk.hr, valmirc@hgk.hr, govina@hgk.hr
2. Ministarstvu poljoprivrede, na adrese: miljenko.rakic@mps.hr, jura.orenda@mps.hr, nives.z-poje@mps.hr i melita.banek@mps.hr
3. Hrvatskoj udruzi poslodavaca na adresu: glavni.direktor@hup.hr
4. Pismohrana, ovdje

